

СХВАЛЕНО
педагогічною радою ОЗЗСО
«Люб'язівський ліцей»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ОЗЗСО «Люб'язівський ліцей»

Протокол № 01 від 29.08.2025 р

_____ М. В. Кух

**Освітні програми
опорного закладу загальної середньої освіти
«Люб'язівський ліцей»
Любешівської селищної ради
Волинської області
на 2025/2026 навчальний рік**

ЗМІСТ

<u>Розділ 1. Загальні положення</u>	3
<u>Розділ 2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою</u>	9
<u>Розділ 3. Загальний обсяг навчального навантаження. Навчальні плани</u>	13
<u>3.1. Початкова освіта</u>	13
<u>3.2. Базова середня освіта</u>	19
<u>3.3. Профільна середня освіта</u>	31
<u>Розділ 4. Модельні навчальні програми та навчальні програми</u>	34
<u>Розділ 5. Форми організації освітнього процесу</u>	39
<u>Розділ 6. Інструментарій оцінювання</u>	41
<u>6.1. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів</u>	41
<u>6.2. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень учнів 5-7 класів</u>	42
<u>6.3. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень учнів 8-11 класів</u>	44
<u>6.4. Виставлення оцінок до класного журналу</u>	45
<u>6.5. Особливості оцінювання та ведення журналу з математики в 10-11 класах</u>	47
<u>6.6. Особливості оцінювання курсів за вибором, факультативних курсів</u>	47
<u>6.7. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами</u>	47
<u>Розділ 7. Очікувані результати навчання здобувачів освіти</u>	49

Розділ 1. Загальні положення

Опорний заклад загальної середньої освіти «Любязівський ліцей» Любешівської селищної ради Волинської області знаходиться в комунальній власності, є юридичною особою.

Засновником освітнього закладу є Любешівська селищна рада..

За Статутом є комунальним закладом освіти, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття початкової, базової середньої освіти та повної загальної середньої освіти (профільної освіти). Статут опорного закладу загальної середньої освіти «Любязівський ліцей» Любешівської селищної ради Волинської області [затверджено рішенням Любешівської селищної ради 22.10.2020 № 2-47/9.](#)

Рівні освіти, які здобуваються у закладі:

- початкова освіта (1-4 класи) (початкова школа) – перший рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом початкової школи;

- базова середня освіта (5-9 класи) – другий рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти;

- профільна середня освіта (10-12 класи) – третій рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом профільної середньої освіти.

Нормативні документи відповідно до яких розроблена програма:

- Закон України «Про освіту» (зі змінами);
- Закон України «Про повну загальну середню освіту»;
- Постанова КМУ від 20.08.2025 №1003 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»;
- Постанова КМУ від 23.06.2025 №734 «Про затвердження Порядку визнання результатів навчання, здобутих за кордоном»;

- Наказ МОН від 07.08.2024 №1112 «Про затвердження Порядку та умов здобуття освіти в умовах воєнного стану»;
- Наказ МОН від 20.08.2025 №1162 «Про внесення змін до методичних рекомендацій щодо здобуття освіти в умовах воєнного стану»;
- Наказ МОН від 07.08.2025 №1119 «Про затвердження нової редакції Типової освітньої програми для дітей, які одночасно навчаються за кордоном та в Україні»;
- Наказ МОН від 09.08.2024 №1120 «Про затвердження нової редакції Типової освітньої програми для 5–9 класів»;
- Наказ МОН від 20.06.2025 №890 «Про внесення змін до Типової освітньої програми закладів ЗЗСО III ступеня»;
- Наказ МОН від 20.04.2018 №408 «Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»;
- Наказ МОН від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 5–9 класів НУШ»;
- Наказ МОН від 03.06.2025 №808 «Про внесення змін до нормативних актів щодо поділу класів на групи»;
- Наказ МОН від 20.02.2002 №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів»;
- Лист МОН від 22.08.2025 №1/17526-25 «Щодо структури навчального тижня, форм організації освітнього процесу та Першого уроку»;
- Лист МОН від 13.08.2025 №1/16828-25 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у 2025/2026 н.р.»
- Лист МОН від 14.03.2025 №1/4895-25 «Роз'яснення щодо оцінювання результатів навчання учнів 5–8 класів НУШ»

Головною метою освітньої програми є реалізації права громадян на здобуття початкової, базової, профільної середньої освіти згідно з вимогами Державних стандартів.

Головними завданнями є:

- організація освітнього процесу, що ґрунтується на цінностях та принципах, визначених Законами України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту»;
- створення безпечного освітнього середовища для учасників освітнього процесу;
- створення умов для різнобічного розвитку дітей, збереження та зміцнення їх фізичного і психічного здоров'я, формування гармонійної особистості;
- виконання вимог Державних стандартів початкової, базової середньої освіти та профільної середньої освіти, підготовка здобувачів освіти до подальшої освіти і трудової діяльності;
- організація вивчення учнями профільних навчальних предметів (інтегрованих курсів);
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство, формування світоглядних переконань;
- забезпечення соціального захисту здобувачів освіти, сприяння встановлення рівного доступу до повноцінної освіти різних категорій здобувачів освіти, відповідно до їх індивідуальних нахилів, потреб, інтересів;
- виховання громадянина України: повага до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальність перед законом за свої дії, свідоме ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, регіональних мов або мов меншин та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я здобувачів освіти;

- виховання в учасників освітнього процесу свідомого ставлення до власної безпеки та безпеки оточуючих;
- формування відповідального ставлення до майна закладу освіти.

Мовою освітнього процесу навчання і виховання у є державна мова – українська.

У 2025-2026 навчальному році функціонуватимуть 11 класів, у яких будуть навчатися 176 учнів.

Освітній процес у закладі освіти у 2025/2026 н. р буде проходити в *змішаному форматі*, що поєднує очну і дистанційну форми навчання. Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року залежно від безпекової ситуації.

Буде запроваджена також індивідуальна форма навчання (педагогічний патронаж) для осіб з особливими освітніми потребами та сімейна форма навчання.

Сімейна (домашня) форма здобуття освіти – це спосіб організації освітнього процесу дітей самостійно їхніми батьками. Відповідальність за здобуття освіти дітьми на рівні, не нижчому за стандарти освіти, несуть батьки.

У закладі функціонують інклюзивні класи з метою надання якісних освітніх послуг для дітей з особливими освітніми потребами.

Режим дня в закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності й раціонального розподілу навчального навантаження.

Тривалість уроків:

- у 1 класі – 35 хвилин;
- у 2-4 класах – 40 хвилин;
- у 5-11 класах – 45 хвилин.

Навчальні екскурсії і практики для учнів (відповідно до листа МОН України «Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів» від 06.02.2008 року №1/9-61) проводяться протягом навчального року. Закінчується навчальний рік проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової базової школи та повної загальної середньої освіти у формі ЗНО/НМТ.

Розділ 2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на початок навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Навчання за освітньою програмою другого - основного циклу початкової освіти можуть розпочинати учні, які досягли результатів навчання, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень).

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України № 1276 від 12.01.2016 р (зі змінами, затвердженими наказом [№ 1276 від 09.09.2024](#)).

Базова середня освіта здобувається після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року, розпочинають здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Профільна середня освіта здобувається після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року розпочинають здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Учні 9 класів, які завершили здобуття базової середньої освіти, переводяться до десятого класу закладу відповідно до [пунАкту 2](#) Порядку чи випускаються із закладу загальної середньої освіти (за власною заявою (у разі досягнення повноліття) чи заявою одного з батьків, інших законних представників).

Відповідно до наказу МОН від 07.08.2024 №1112 «Про затвердження Порядку та умов здобуття освіти в умовах воєнного стану» та наказу МОН від 20.08.2025 №1162 «Про внесення змін до методичних рекомендацій щодо здобуття освіти в умовах воєнного стану» зарахування здобувачів загальної середньої освіти, які вимушені були змінити місце навчання та/або проживання (перебування) і проживають (перебувають) в Україні чи за її межами, до закладу освіти відбувається за заявою (її сканованою копією чи фотокопією), що подається до закладу освіти одним з батьків, опікуном, іншим законним представником, родичем здобувача освіти або повнолітнім здобувачем освіти наочно, факсом, електронною поштою, іншими засобами зв'язку чи у будь-який інший спосіб (за вибором заявника).

Організація освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами

Відповідно до [Постанови КМУ від 15 вересня 2021 р. №957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти», \(із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 483 від 26.04.2022, № 979 від 30.08.2022\)](#) у закладі здобувають освіту особи з особливими освітніми потребами.

За умовами інклюзивного навчання при складанні індивідуальної програми розвитку дитини ІПР здійснюється адаптація та модифікація змісту освіти відповідно до індивідуальних особливостей учнів, що полягає в зменшенні обсягу матеріалу, його спрощенні за характером і структурою. Зміст корекційно-розвиткового складника реалізується через індивідуальні корекційно-розвиткові заняття згідно з висновками ІРЦ («Корекція розвитку», «Розвиток мовлення», «Соціально-побутове орієнтування», «Лікувальна фізкультура»).

Нормативні документи закладу з питань інклюзивної освіти:

- [Положення про організацію інклюзивного навчання в ОЗЗСО «Люб'язівський ліцей»](#);
- [Положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами](#);
- [наказу від 29.08.25 № 47-о/д "Про організацію інклюзивного навчання в ОЗЗСО "Люб'язівський ліцей" у 2025/2026 навчальному році"](#);
- [наказу від 01. 09.2025 № 115-к "Про організацію індивідуального навчання \(педагогічний патронаж\) учня 11 класу у 2025/2026 н.р." ;](#)
- [Положення про ресурсну кімнату](#).

Розділ 3. Загальний обсяг навчального навантаження. Навчальні плани

3.1. Початкова освіта

Освітня програма для 1-2 класів (І цикл) та для 3-4 класів (ІІ цикл) розроблена на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., 1-2 клас НУШ та 3-4 клас НУШ (далі Типова освітня програма) затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08. 2022 р. № 743-22.

Загальний обсяг навчального навантаження:

- першого циклу початкової освіти (1-2 роки навчання) складає: для учнів 1 класу – 23 години/тиждень (805 годин/рік), для учнів 2 класу – 25 годин/тиждень (875 годин/рік);
- другого циклу початкової освіти (3-4 роки навчання) складає: для учнів 3 класу – 26 години/тиждень (910 годин/рік), для учнів 4 класу – 26 годин/тиждень (910 годин/рік). Детальний розподіл між освітніми галузями за роками навчання окреслено у навчальному плані для 3-4-х класів.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» (2-4 класи) та відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (1 клас) години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Особливості Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна, полягають у структуруванні змісту початкової освіти за освітніми галузями та представленні його інтеграції в навчальних предметах, що визначені навчальним планом. Запропонована у програмі інтеграція забезпечує

умови для формування в молодших школярів цілісної картини світу, здатності сприймати предмети і явища різнобічно, системно та визначати практичне застосування вивченого.

Програмою передбачено, що освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується в навчальних предметах «Українська мова», «Іноземна мова» та інтегрованому курсі «Я досліджую світ». Вивчення української мови в 1-4-х класах передбачає часовий розподіл програмового матеріалу між предметом «Українська мова» та інтегрованим курсом «Я досліджую світ», відповідно до якого 5 годин на тиждень використовується на вивчення української мови як окремого предмета, 2 години на тиждень включені до інтегрованого курсу «Я досліджую світ». (Згідно методичних рекомендацій МОН щодо викладання навчальних предметів у 2018-2019 н.р.)

1 клас

Завдання освітньої галузі «Математична» реалізуються через вивчення окремого навчального предмета «Математика» (3 години на тиждень) та включення програмового змісту з математики в інтегрований курс «Я досліджую світ», де на математику відводиться 1 година на тиждень.

Зміст освітніх галузей «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична» «Технологічна» представлений в інтегрованому курсі «Я досліджую світ». Час на його вивчення в 1 класі вчитель komponує самостійно, до прикладу: на природничу освітню галузь відводиться 2 години, на технологічну – 1 година, на соціальну та здоров'язбережну і громадянську та історичну – по 0,5. Визначений цим документом розподіл годин між галузями в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» під час проведення інтегрованих занять може перерозподілятися протягом тижня/місяця залежно від мети і завдань інтегрованих тем та підготовленості класу до опрацювання програмового змісту за умови дотримання сумарної кількості годин з навчального предмета на кінець семестру/навчального року.

Зміст мистецької освітньої галузі може реалізовуватися як через інтегрований курс «Мистецтво», так і через окремі предмети за видами мистецтва: образотворче мистецтво і музичне мистецтво. Вибір здійснюється з урахуванням фахової підготовки кадрового складу педагогічних працівників школи та погоджується педагогічною радою. Школою для вивчення обрано другий варіант, у робочому навчальному плані зазначаються окремі навчальні предмети: «Мистецтво: образотворче мистецтво», «Мистецтво: музичне мистецтво», – на які відводиться по 1 годині на тиждень. Необхідною умовою реалізації завдань освітньої галузі «Мистецька» є дотримання інтегративного підходу через узгодження програмового змісту предметів мистецької освітньої галузі із змістом інших освітніх галузей (наприклад, сприймання музичного твору, мультфільму тощо на заняттях з вивчення мови).

Освітню галузь «Фізкультурна» реалізує навчальний предмет «Фізична культура».

2 клас

Освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується у навчальних предметах «Українська мова», «Іноземна мова» та інтегрованому курсі «Я досліджую світ». Вивчення української мови у 2 класі передбачає часовий розподіл програмового матеріалу між предметом «Українська мова» та інтегрованим курсом «Я досліджую світ» (мовно-літературна галузь), відповідно до якого 5 годин на тиждень використовується на вивчення української мови як окремого предмета, 2 години української мови на тиждень включені до інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (мовно-літературна галузь). Українська мова як окремий предмет вивчається, як і у 1-му класі, 5 годин на тиждень та інтегрує в собі українську мову та літературне читання.

Відповідно до зазначеного у навчальному плані розподілено навчальні години таким чином: українська мова – 5 годин, українська мова в інтегрованому курсі – 2 години, інтегрований курс «Я досліджую світ» – 5 годин.

Математика вивчається як окремий предмет (3 години на тиждень) та у складі інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (1 година на тиждень).

Зміст інформатики у 2 класі виокремлюється із програми інтегрованого курсу «Я досліджую світ»; у навчальному плані перелік навчальних предметів містить назву «Інформатика (у курсі «Я досліджую світ»); у розкладі уроків визначається час заняття «Інформатика (у курсі «Я досліджую світ»); у Класному журналі на цей предмет відводиться окрема сторінка з назвою, яка відповідає назві предмета у навчальному плані. Два вчителі (учитель початкових класів і учитель інформатики), які ведуть заняття інтегрованого курсу «Я досліджую світ», мають узгоджувати зміст програмового матеріалу, що опрацьовується, та організаційні форми роботи. Таку ж співпрацю передбачає і робота вчителів образотворчого і музичного мистецтва.

3-4 класи

Мовно-літературна освітня галузь реалізується у навчальних предметах «Українська мова», «Іноземна мова» та інтегрованому курсі «Я досліджую світ». Вивчення української мови у 3 класі передбачає часовий розподіл програмового матеріалу між предметом «Українська мова» та інтегрованим курсом «Я досліджую світ» (мовно-літературна галузь), відповідно до якого 5 годин на тиждень використовується на вивчення української мови як окремого предмета, 2 години української мови на тиждень включені до інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (мовно-літературна галузь). В інтегрованому курсі «Я досліджую світ» зміст мовно-літературної галузі розгортається лінійно разом із змістом решти освітніх галузей, що інтегруються. (Згідно методичних рекомендацій МОН щодо викладання навчальних предметів у 2020-2021, 2021-2022 н.р.)

Математика вивчається як окремий предмет (4 години на тиждень) та у складі інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (1 година на тиждень). Як і зміст мовно-літературної галузі в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» зміст

математичної освітньої галузі розгортається лінійно разом із змістом решти освітніх галузей, що інтегруються.

Досягнення очікуваних результатів природничої, громадянської та історичної, соціальної та здоров'язберезувальної, технологічної та частково мовно-літературної та математичної освітніх галузей забезпечує інтегрований курс «Я досліджую світ» (7 год на тиждень). Інтеграцію змісту цих освітніх галузей учитель представляє в календарно-тематичному плані.

В рамках галузі «Мистецтво» в 1-4 класах викладаються окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» (відповідно до ухвали педагогічної ради, протокол №1 від 31.08.2022 р.).

Інформатичну освітню галузь виокремлено в окремий предмет «Інформатика» (відповідно до ухвали педагогічної ради, протокол №1 від 27.08.2024 р.).

Години варіативної складової навчальних планів для 1-4 класів будуть використані для викладання курсу «Розвиток продуктивного мислення».

Навчальний план для учнів 1-4 класів

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах початкової школи				
	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	Разом
Українська мова	5	5	5	5	20
Іноземна мова	2	3	3	3	11
Математика	3	3	4	4	14
Я досліджую світ*	7	7	7	7	28
Інформатика		1	1	1	3
Мистецтво**					
Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
Музичне мистецтво	1	1	1	1	4
Фізична культура ***	3	3	3	3	12
Усього	22	24	25	25	96
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	1	1	4
Розвиток продуктивного мислення	1	1	1	1	4
Всього годин навчальних предметів (без поділу класів)	23	25	26	26	100
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	23	23	88
Додаткові години на поділ класів на групи					
	0	0	0	0	0
Всього годин навчальних предметів	23	25	26	26	100

Індивідуальний робочий навчальний план

для учня 1 класу Іванісіка Артура

2025-2026 н. р.

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
Українська мова	5

Іноземна мова (англійська)	2
Математика	3
Я досліджую світ (інтегрований курс) <i>(природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна галузі)</i>	7
Інформатика	1
Музичне мистецтво	1
Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	3
УСЬОГО	23
Варіативний складник Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1
Розвиток продуктивного мислення	1
Корекційно-розвиткові заняття	4
Розвиток мовлення	1
Корекція розвитку	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без урахування корекційно-розвиткових занять, фізичної культури)	22
Всього годин	25

Індивідуальний робочий навчальний план
учениці 3 класу Комзюк Вікторії
 2025-2026 н. р.

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
Українська мова	5
Іноземна мова (англійська)	3
Математика	4
Я досліджую світ (інтегрований курс) <i>(природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)</i>	7
Інформатика	1
Музичне мистецтво	1
Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	3
УСЬОГО	25
Варіативний складник Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1
Розвиток продуктивного мислення	1
Корекційно-розвиткові заняття	4
Розвиток мовлення	2
Лікувальна фізкультура	2
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без урахування корекційно-розвиткових занять, фізичної культури)	22
Всього годин	30

*Години, передбачені для фізкультурної освітньої галузі, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

3.2. Базова середня освіта

3.2.1. 5-8 класи

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями, та кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів (додаток 23 Державного стандарту).

Навчальний план розроблений відповідно до наказу МОН від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти», і містить:

- перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- розподіл навчального навантаження між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами

У навчальному плані для учнів 5-8 класів години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами розподілені наступним чином: підсилюється на 0,5 години у 5-8 класах українська література та зарубіжна література, на 1 годину в 5-8 класах математика, на 0,5 год на інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» у 7 класі. У 8 класі на вивчення фінансової грамотності й основ підприємництва передбачено в навчальному плані 0, 5 год.

У 5-6-их класах добавлено 0,5 години та 1 год відповідно на вивчення інтегрованого курсу «Пізнаємо природу», у 7-му класі - 0,5 год на вивчення біології, 1 год – у 6 класі на вивчення географії. По 1 год добавлено на вивчення історії та громадянської освіти у 5-7 класах. Підсилено також викладання предметів: інформатика, технології, образотворче та музичне мистецтво.

Поділ класів на групи при вивченні інформатики (8 клас) здійснено відповідно до наказу МОН від 03.06.2025 №808 «Про внесення змін до нормативних актів щодо поділу класів на групи» та наказу МОН від 20.02.2002 №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів».

Так як кількість учнів у класах не дає змоги здійснити на уроках трудового навчання поділ на групи на гендерній основі (за бажанням батьків та учнів), то групи сформовані на гендерній основі з наступних класів: 5-6 класи, 7-8 класи.

Інтегрований курс «Мистецтво» викладається як окремі курси «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» у 5-7 класах, і як цілісний курс у 8-9 класах.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформоване з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. На уроках фізичної культури опановуються такі модулі: баскетбол, волейбол, рухливі ігри, бадмінтон, дитяча легка атлетика, футбол.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для учнів 5-8 класів на 2025-2026 навчальний рік

Галузь	Інтегрований курс	Предмет	Індекс галузі	5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	Всього
Мовно-літературна	0	Українська мова	МОВ	4	4	3	3	14
		Українська література	МОВ	2	2	2	2	6
		Зарубіжна література	МОВ	2	1,5	1,5	1,50	5
		Англійська мова	МОВ	3,5	3,5	3,5	3	10,5
		0	МОВ	0	0			0
Математична		Математика	МАО	5	5			10
		Алгебра				3	3	3
		Геометрія				2	2	2
Природнича	Природничі науки	Пізнаємо природу	ПРО	2	2			4
		Біологія	ПРО	0		2,5	2,5	2,5
		Географія			2	2	2	4
		Фізика				2	2	2
		Хімія				1	2	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут		СЗО	1	1	1,5	1,5	3,5
		Етика	СЗО	0,5	0,5			1
Громадянська та історична		Вступ до історії України та громадянської освіти	ГЮ	2	0			2
		Історія України. Всесвітня історія	ГЮ	0	2			2
Інформатична		Історія України				1	2	1
		Громадянська освіта				0,5	0,5	0,5
		Всесвітня історія				0,5	1	0,5
		Інформатика	ІФО	2	1,5	2	2	5,5
Технологічна		Технології	ТЕО	2	2	1	1	5
Мистецька		Образотворче мистецтво	МІО	1	1	1	0,5	3
		Музичне мистецтво	МІО	1	1	1	0,5	3
Фізична культура		Фізична культура	ФІО	3	3	3	3	9
Усього				31	32	34	35	132
Додаткові години на поділ класів на групи								0
		Інформатика	ІФО	0			2	2
Усього фінансується навчальних годин (із врахуванням поділу класу на групи, за планом)				31	32	34	37	134
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня				28	31	32	33	

Індивідуальний робочий навчальний план

2025-2026 н. р.

Галузь	Інтегрований курс	Предмет	Індекс галузі	8 клас
Мовно-літературна		Українська мова	МОВ	3
		Українська література	МОВ	2
		Зарубіжна література	МОВ	1,5
		Англійська мова	МОВ	3
Математична	Математика			
		Алгебра		3
		Геометрія		2
	Природничі науки			
Природнича		Біологія		2,5
		Географія	ПРО	2
		Фізика		2
		Хімія		2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної та здоров'язбережувальної галузі	Здоров'я, безпека та добробут	СЗО	1,5
		Етика	СЗО	
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	Вступ до історії України та громадянської освіти	ГЮ	
	Інтегрований курс історії	Історія України	ГЮ	2
		Громадянська освіта		0,5
		Всесвітня історія		1
Інформатична		Інформатика	ІФО	2
Технологічна		Технології	ТЕО	1
Мистецька		Мистецтво	МИО	1
			МИО	
Фізична культура		Фізична культура	ФЮ	3
Усього				35
Корекційно-розвиткові заняття				2
Розвиток мовлення				1
Соціально-побутове орієнтування				1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без урахування корекційно-розвиткових занять, фізичної культури)				32
Всього годин				37

3.2.2. 9 клас

Освітня програма розроблена на основі додатку Типового навчального плану загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 р. № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня», зі змінами (наказ МОН №983 від 13.09.2021), (Таблиця 1 «Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою») (додаток 1);

Відповідно до наказу МОН від 20.04.2018 р. № 405, зі змінами (наказ МОН №983 від 13.09.2021), навчальних планів закладу, загальний обсяг навчального навантаження для учнів 9-го класу складає 2310 годин на навчальний рік.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Навчальний план для учнів 9 класу вміщує зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформоване з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. На уроках фізичної культури опановуються

такі модулі: 8,9 класи: баскетбол, волейбол, футбол, легка атлетика, гімнастика.

З варіативної складової виділено 1 год на поділ учнів 9 класу на уроках трудового навчання (на хлопців та дівчат)

Навчальний план для 9 класу на 2025-2026 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	Класи		
			9	Всього
Мови і літератури	Українська мова		2,0	2,0
	Українська література		2,0	2,0
	Іноземна мова (англ.)		3,0	3,0
	Зарубіжна література		2,0	2,0
Суспільство-знавство	Історія України		1,5	1,5
	Всесвітня історія		1,0	1,0
	Основи правознавства		1,0	1,0
Мистецтво	Музичне мистецтво			0,0
	Образотворче мистецтво			0,0
	Мистецтво		1,0	1,0
Математика	Математика			0,0
	Алгебра		2,0	2,0
	Геометрія		2,0	2,0
Природо-знавство	Природознавство			0,0
	Біологія		2,0	2,0
	Географія		1,5	1,5
	Фізика		3,0	3,0
	Хімія		2,0	2,0
Технології	Трудове навчання		1,0	1,0
	Інформатика		2,0	2,0
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я		1,0	1,0
	Фізична культура		3,0	3,0
Разом			33,0	33,0
<i>Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації</i>				
Креслення				0
Трудове навчання			1	1
Разом			1	1
<i>Гранично допустиме навантаження на учня</i>			33	
<i>Всього фінансується навчальних годин (без поділу класів)</i>			34,0	34
<i>Додаткові години на поділ класів на групи</i>				
Інформатика				0
Всього фінансується (із врахуванням поділу класів)			34	34
Позакласна робота				
Всього годин позакласної роботи				
Всього фінансується по базовій школі			34,0	34,0

3.3. Профільна середня освіта

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:

для 10-го класу – 1330 годин/навчальний рік,

для 11-го класу – 1330 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані, складеному на основі типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, яка затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 408, зі змінами, затвердженими наказом МОН від 20.06.2025 №890 «Про внесення змін до Типової освітньої програми закладів ЗЗСО III ступеня».

Навчальний план містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

Вивчення предмета «Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)» здійснюється як два окремих математичних курси (алгебра і початки аналізу та геометрії) відповідно навчальної програми з математики (алгебра і початки аналізу та геометрія) для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів, рівень стандарту, затвердженої наказом МОН №1407 від 23.10.2017, із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 1377 від 04.11.2020.

Вивчення предмета «Фізика і астрономія» здійснюється як два окремих предмети.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами «Інформатика» і «Технології», що вивчаються на рівні стандарту, які обрали учні як два предмети в 10 і 11 класах:

- 10 клас – «Інформатика» 1,5 години, «Технології» - 1,5 години;
- 11 клас – «Інформатика» 1,5 години, «Технології» - 1,5 години.

Освітній процес у 10-11 класах організований з вивченням профільних предметів українська мова (4 год) та історія України (3 год) .

У 10-11 класах по 1 годині із додаткових годин виділено на підсилення вивчення математики.

На уроках фізичної культури планується опанування таких модулів: футбол, баскетбол, волейбол, легка атлетика.

Поділ 11 класу на групи при вивченні української та іноземної мов, технологій, фізичної культури, захисту України та інформатики здійснено відповідно до наказу МОН від 03.06.2025 №808 «Про внесення змін до нормативних актів щодо поділу класів на групи» та наказу МОН від 20.02.2002 №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів». .

**Навчальний план для 10-11 класів із навчанням українською мовою
на 2025-2026 навчальний рік**

Базові предмети	Кількість годин на тиждень у класах			Всього
	Профільні предмети –укр. мова, історія	Профільні предмети –укр. мова, історія	Проф.предм. –укр. мова, історія	Всіх годин
	10	10	11	
Українська мова	4	4	4	12
Українська література	2	2	2	6
Зарубіжна література	1	1	1	3
Іноземна мова (англійська)	2	2	2	6
Історія України	3	3	3	9
Всесвітня історія	1	1	1	3
Громадянська освіта	2	2	0	4
Математика	4	4	4	12
Біологія і екологія	2	2	2	6
Географія	1,5	1,5	1	4
Фізика і астрономія	3	3	4	10
Хімія	1,5	1,5	2	5
Фізична культура	3	3	3	9
Захист України	2	2	2	6
Разом базових годин	32	32	31	95
Вибірково-обов'язкові предмети (інформатика, технології)	3	3	3	9
<i>Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття</i>	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>	<i>4,5</i>
Інд. заняття та конс. з історії	0,5	0,5	0,5	1,5
Інд. заняття та конс. з математики	0,5	0,5	1	2
Інд. заняття та конс. з укр. мови	0,5	0,5	0,5	1,5
Інд. заняття та конс. з біології		0,5	0,5	1,5
Інд. заняття та конс. з географії			0,5	1,5
Інд. заняття та конс. з хімії	0,5		0,5	1
Інд. зан та конс з укр літ			0,5	1
Всього додаткових годин	2	2	4	8
Гранично допустиме тижневе навант. на учня	33	34	33	
Всього фінансується з бюджету (без урахування поділу класу на групи)	37	37	38	112
Додаткові години на поділ класів на групи				
Інформатика	1,5	1,5	1,5	4,5
Українська мова			4	4
Фізкультура			3	3
Технології			1,5	1,5
Іноземна мова (англійська)			2	2
Захист України	2	2	2	6
Всього на поділ класів на групи	3,5	3,5	14	21
Всього навчальних годин (із врахуванням поділу класів)	40,5	40,5	52	133
Позакласна робота				
Гурток "Захист України"	2	2		4
Всього годин позакласної роботи	2	2		4
Всього фінансується	42,5	42,5	52	137

РОЗДІЛ 4. Модельні навчальні програми та навчальні програми

Педагогічні працівники закладу обрали модельні навчальні програми згідно переліку.

4.1. Модельні навчальні програми, за якими буде здійснюватися навчання у 5-6-х класах

Українська мова 5-6 кл. Голуб, Горошкіна.

Українська література 5-6 кл. Яценко та ін.

Зарубіжна література 5-6 кл. Ніколенко та ін.

Іноземна мова. 5–9 класи. Редько В. Г., Шаленко О. П. та ін.

Математика 5-6 кл. Скворцова, Тарасенкова. (5 клас)

Математика. 5-6 Васишин М.С., Милянник А.І., Працьовитий М.В.,
Простакова Ю.С., Шкільний О.В. (6 клас)

Пізнаємо природу 5-6 кл. Біда та ін.

Здоров'я, безпека та добробут 5-6 кл. Шиян та ін.

Етика 5-6 кл. Пошетун та ін.

Вступ до історії України та громадянської освіти 5 кл. Бурлака та ін.

Інформатика 5-6 кл. Морзе, Барна.

Мистецтво 5-6 кл. Масол, Просіна.

Технології 5-6 кл. Терещук та ін.

Географія. 6-9 кл. Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В.,
Довгань А.І., Сovenко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук
І.Г., Нікітчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горovий О.В.

Історія України. Всесвітня історія. 6 клас. Піскарьова І. О., Бурлака О. В.,
Майорський В. В., Мелешенко Т. В., Щупак І. Я..

4.2. Перелік модельних навчальних програм (7-9 класи):

Предмет	Індекс галузі	Автор та назва програми	Електронний ресурс
Українська мова	МОВ	Модельна навчальна програма «Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)	https://drive.google.com/file/d/1FwHF5vq2UqjQVR5HPdzc-dXBEIA1UIo6/view
Українська література	МОВ	Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)	https://drive.google.com/file/d/1-b5C1YBawAnEiomi860WTsbh06om83_d/view
Зарубіжна література	МОВ	Модельний навчальна програма “Зарубіжна література 7клас НУШ для закладів загальної середньої освіти (автори Ніколенко О.М. та ін.) Наказ від 28.04.24р.	library>mo">https://vseosvita.ua>library>mo
Англійська мова	МОВ	Модельна навчальна програма “Іноземна мова 5-9 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П.Б Сотникова С. І. та інші) ‘Рекомендовано Міністерством освіти і науки України” (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)	https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20sередnya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Inozemni.movy.5-9-kl/Inoz.mov.5-9-kl.Redko.ta.in.14.07.pdf
Алгебра		Модельна навчальна програма “Алгебра. 7-9 класи” для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О. С.) “Рекомендовано Міністерством освіти і науки України” (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 №883)	http://surl.li/uceqz

Геометрія		Модельна навчальна програма “Геометрія. 7-9 класи” для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О. С.) “Рекомендовано Міністерством освіти і науки України” (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 №883)	http://surl.li/uceyc
Біологія		Модельна навчальна програма «Біологія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Самойлов А.М., Тагліна О.В., Утевська О.М.) (http://surl.li/ubhpi).	http://surl.li/ubhpi
Географія	ПРО	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.. Запотоцький С. П., Карпюк Г. І., Гладковський Р. В., Довгань А. І., Совенко В. В., Даценко Л. М., Назаренко Т. Г., Гільберг Т. Г., Савчук І. Г., Нікитчук А. В., Яценко В. С., Довгань Г. Д., Грома В. Д., Горовий О. В.). Рекомендовано МОН України: Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (у редакції Наказу Міністерства освіти і науки України від 11.04.2022 № 324).	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Prirod.osv.galuz/Heohrafiya/Heohrafiya.6-9-kl.Zapototskyy.ta.in.06.05.2022.pdf
Фізика		Модельна навчальна програма «Фізика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Кременський Б.Г., Гельфгат І.М., Божинова Ф.Я., Ненашев І.Ю., Кірюхіна О.О.)	http://surl.li/uapaj
Хімія		Модельна навчальна програма «Хімія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Григорович О.В.) (http://surl.li/tzehi)	http://surl.li/tzehi
Здоров'я, безпека та добробут	СЗО	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Шиян О. І., Дяків В. Г., Седоченко А. Б., Страшко С. В.)	https://drive.google.com/file/d/12u5-ln_dxKoPOaiq0Cm9RONdAYGLdoLe/view?usp=drivesdk
Історія України	ІГО	Модельна навчальна програма” Історія України .7-9 класи” для закладів загальної середньої освіти (авт. Бурлака О.В., Желіба О.В., Павловська-Кравчук В.А., Худобець О.А, Черкас Б.В., Щупак І.Я.)	https://drive.google.com/file/d/1R3DDl90MwIKGk3mLgq2yYOhldQqm_Sqv/view
Всесвітня історія	ІГО	Модельна навчальна програма “Всесвітня історія. 7-9 класи” для закладів загальної освіти (авт. Щупак І.Я, Посулько А.С, Бакка Т, В, Бурлака О. В, Власова Н.С., Желіба О.В, Махонін О.О., Мелещенко Т.В., Павловськ -Кравчук В.А, Піскарьовп І.Щ., Худобець О.А)	https://drive.google.com/file/d/1JjK_v7k2eGgs2Rhcics5vJj3bzPE-tTE/view

Інформатика	ІФО	Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Морзе Н. В., Барна О. В.)	https://drive.google.com/drive/folders/1wnm-4kdpsHd8vo4RaeKi0UguKAZUTqiq?usp=sharing
Технології	ТЕО	Модельна навчальна програма «Технології. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авторки Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня № 1001)	https://osvita.ua/doc/files/news/901/90142/Tekhnolohiyi_7-9_klas_Khodzytska_ta_in_1.pdf
Образотворче мистецтво	МІО	Модельна навчальна програма «Мистецтво, 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Гайдамака О.В., Лемешева Н.А.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 №883)	
Музичне мистецтво	МІО	Модельна навчальна програма «Мистецтво, 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Гайдамака О.В., Лемешева Н.А.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 №883)	
Фізична культура	ФІО	«Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Баженков Є.В. та інші	

4.3. Навчальні програми

Навчальні програми вчителів розроблені на основі модельних навчальних програм та затверджені педагогічною радою закладу освіти від 29.08.2025 №01.

Перелік [навчальних програм](#):

<i>Освітні галузі</i>	<i>Навчальні програми закладу</i>	<i>ППП учителя</i>
Мовно-літературна	Навчальна програма «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кузьмич Ю. А.
	Навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кузьмич Ю. А.
	Навчальна програма «Зарубіжна література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Корець М. М.
	Навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Тонковид Т. Ю.
Математична	Навчальна програма «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Божко Н. В.
	Навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Божко Н. В.
Природнича	Навчальна програма «Біологія». 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Масюк М. С.
	Навчальна програма «Географія». 6-9 класи для закладів загальної середньої освіти	Олешкевич В. П.
	Навчальна програма «Хімія». 7-9 класи для закладів загальної середньої освіти	Масюк М. С.
	Навчальна програма «Фізика». 7-9 класи для закладів загальної середньої освіти	Майструк С. В.
Соціальна і здоров'язбережувальна	Навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Кух О. М.
Громадянська та історична	Навчальна програма «Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Шкльода Н. І.
	Навчальна програма «Всесвітня історія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Шкльода Н. І.
Інформатична	Навчальна програма. «Інформатика. 7-9 клас» для закладів загальної середньої освіти	Олішкевич Р. П.
Технологічна	Навчальна програма «Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Іванісік О. В. Мельник А. М.

Мистецька	Навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Майстрок В. В.
Фізична культура	Навчальна програма «Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кузьмич М. М.

РОЗДІЛ 5. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організований в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри, заняття-практикуми, заняття з елементами STEM-технологій, навчально-практичні заняття, дослідно-експериментальні заняття.

Також формами організації освітнього процесу є педагогічні технології, методи, які застосовують учителі закладу освіти:

- технології дистанційного і змішаного навчання;
- технологія критичного мислення;
- STEM-технології;
- ІКТ технології;
- Технологія особистісно-орієнтованого навчання;
- технології ситуативного моделювання постановка і розв'язання проблемних питань;
- методи опрацювання дискусійних питань;
- медіаосвітні технології;
- кейс-технології;
- квест-технології.

Під час навчальної практики та екскурсій учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі.

Педагогами закладу проводяться консультації з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів; формуються та реалізуються індивідуальні освітні траєкторії для учнів.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Відповідно до наказу МОН № 1115 від 08.09.2020 «Деякі питання організації дистанційного навчання», у закладі визначені основні засади організації та запровадження дистанційного, змішаного навчання.

Дистанційне навчання - процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу, що функціонує на базі інформаційно-комунікаційних технологій

Змішане навчання – це поєднання онлайн та офлайн-навчання в один ланцюжок, що творить «навчальний досвід» учня та самодостатній логічний курс чи предмет. При змішаному навчанні теорія, яку учень опрацьовує онлайн (чи то у формі самостійного прочитання матеріалів, чи при перегляді демонстраційних відео, чи при перегляді відеозапису лекції вчителя, чи у формі гри), знаходять своє застосування офлайн (тобто у приміщенні закладу під час занять). Усі активності та заняття, що відбуваються в закладі, мають поєднуватись та на практиці закріплювати знання, здобуті учнем при самостійній роботі онлайн.

РОЗДІЛ 6. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень учнів

6.1. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у 1-4 класах НУШ здійснюється відповідно до Наказу МОН України від 13.07.2021 року № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

В початковій ланці застосовується вербальне, формувальне, рівневе і підсумкове річне оцінювання. Річне оцінювання здійснюється на підставі результатів оцінювання протягом року.

Результати навчання зазначаються на відповідних сторінках навчальних предметів, для цього використовуються такі позначення: «V» , або рівні: П - початковий; С – середній; Д - достатній; В - високий.

Прогрес учня протягом року відслідковується за результатами діагностувальних робіт, що мають містити компетентнісно-орієнтовані завдання.

Результати підсумкового оцінювання у класних журналах, Свідоцтва досягнень заповнюються відповідно до вимог Наказу МОН України від 13.07.21 р. №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів ЗЗСО» (додатки 3, 4).

6.2. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень учнів 5-8 класів

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 5-8-их класів у 2025-2026 здійснюватиметься згідно наказу МОН України від 02 серпня 2024 р. №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання».

Відповідно до додатка до листа Міністерства освіти і науки України №1/4895-25 від 14.03.2025 оцінювання навчальних досягнень учнівства здійснюють відповідно до державних стандартів освіти за групами результатів.

Під час роботи з навчальною програмою з предмету на початку семестру, тобто під час планування, важливо визначити, на якому уроці і в який спосіб учитель чи вчителька здійснюватимуть поточне чи підсумкове оцінювання результатів певної групи результатів. Ці заплановані оцінювання варто позначити в календарно-тематичному плані чи в навчальній програмі.

Під час такого планування варто подбати про те, щоб таких оцінок не було замало впродовж семестру. Це залежить, зокрема, й від того, скільки годин навчального навантаження має певний предмет чи курс. Для малогадинних (1-2 год на тиждень) предметів чи курсів має бути не менше ніж дві оцінки за кожною групою результатів на семестр. Для тих, що мають понад три години тижневого навантаження, це число можна збільшити. Утім варто пам'ятати, що важлива насамперед питома вага кожної такої оцінки, а не їх кількість.

Потреби фіксувати в журналі оцінювання за групами результатів на кожному уроці немає.

Для того, щоб вивести семестрову оцінку за кожною групою результатів, учитель або вчителька впродовж семестру може запланувати щонайменше двічі провести поточне оцінювання результатів кожної групи та мінімально одну підсумкову роботу за кожною групою результатів протягом семестру (таблиця 1.1.) або наприкінці семестру (таблиця 1.2.), або ж одну комплексну підсумкову роботу за всіма групами результатів наприкінці семестру (таблиця 2). Види робіт для здійснення такого оцінювання можна визначити самостійно або використати ті, які зазначені в модельних навчальних програмах.

Поточні оцінки за групами результатів виставляють у колонці з датою відповідного уроку, вгорі колонки зазначають групу результатів (ГР1/ГР2/ГР3/ГР4). Якщо вчитель/-ка вирішує оцінити на уроці декілька груп результатів окремими поточними оцінками, то оцінку за кожну групу результатів необхідно фіксувати в окремій колонці в журналі, зазначаючи групу вгорі сторінки журналу.

Однак оцінювання всіх груп результатів з окремою фіксацією у журналі на одному уроці не є доцільним та обов'язковим.

Поточні оцінки за групами результатів враховують під час виведення семестрової оцінки за кожною групою результатів.

Оцінки за підсумкові роботи також виставляють у колонці з датою уроку і відповідною позначкою вгорі сторінки та за потреби в розділі «Зміст уроку» (ПРГР1/ ПРГР2/ПРГР3/ПРГР4).

Якщо учень або учениця були відсутні на уроці, коли вчитель або вчителька здійснювали підсумкове оцінювання, у відповідній клітинці роблять запис «н».

Наприкінці семестру учитель або вчителька може проводити одну комплексну підсумкову роботу за всіма групами результатів чи кілька підсумкових робіт за окремими групами. Або ж запланувати підсумкові роботи за кожною з груп результатів протягом семестру і не проводити фінальну комплексну підсумкову роботу.

Таким чином, семестрову оцінку за певною групою результатів виставляють на підставі двох (або більше) поточних оцінок за групами результатів та оцінки за підсумкову роботу (оцінок за підсумкові роботи).

Якщо учень або учениця були відсутні, коли проводилася підсумкова робота, семестрову оцінку за цю групу результатів виставляють на основі наявних поточних оцінок за групами результатів.

Виконувати підсумкову роботу, яка була пропущена, учню / учениці не потрібно.

Якщо в учня / учениці немає поточних оцінок за певну групу результатів, він / вона мають виконати відповідну підсумкову роботу.

Загальну семестрову оцінку за навчальний предмет або інтегрований курс виводять як середнє арифметичне семестрових оцінок за групами результатів або з урахуванням ваги кожної окремої групи.

Поточні оцінки, які вчитель або вчителька виставляють за різні види діяльності учнів та учениць упродовж семестру, але не співвідносять їх з певними групами результатів, не враховують при виведенні семестрової оцінки. Ці оцінки використовують для відстеження індивідуального освітнього поступу та надання зворотного зв'язку учням та ученицям.

Річну оцінку виставляють на підставі семестрових оцінок за I та II семестри (або скоригованих семестрових оцінок). Річна оцінка може бути середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Підсумкову комплексну роботу за рік не проводять.

Семестрова оцінка може підлягати коригуванню. Семестрове оцінювання можна коригувати за окремими групами результатів. Для цього учень / учениця проходить повторне оцінювання за однією або кількома групами результатів (за бажанням учня / учениці). Навіть у разі проведення комплексної роботи можна запропонувати учню / учениці скоригувати оцінку, виконавши завдання, які охоплюють оцінювання лише певної групи результатів. Результати такого оцінювання виставляють в окремі стовпці журналу, поруч з семестровими за групами результатів, наприклад "Скоригована ГР1". Під час обчислення загальної скоригованої семестрової оцінки враховують середнє арифметичне за всіма групами результатів і виставляють скориговану оцінку в колонку без дати з написом «Скоригована» поруч зі стовпцем «I семестр» або «II семестр». Стовпці для виставлення скоригованих оцінок відводять у журналі навіть за відсутності учнів / учениць, які виявили бажання коригувати їх. Оцінювання здійснюється за критеріями (додатки 1-2 до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093).

Фіксація оцінювання за групами результатів у класному журналі відбувається таким чином:

Поточні (дві або більше) та підсумкові оцінки за групами результатів (одна або більше за кожною групою) виставляють у журналі в колонки з датою вгорі та з позначкою ГР/ПР вгорі сторінки, впродовж семестру.

Якщо підсумкова робота була за однією групою результатів, то в колонці з відповідною датою виставляють оцінки і вгорі колонки зазначають індекс цієї групи (див. Таблицю 1).

Оцінка за зошит не впливає на результати семестрового оцінювання.

Вона фіксується в журналі в окремій колонці без дати.

У мовно-літературній, інформатичній та технологічній освітніх галузях оцінювання здійснюють за чотирма групами результатів. У математичній, природничій, мистецькій, громадянській та історичній, соціальній та здоров'язбережувальній – за трьома групами результатів.

При оцінюванні предметів / інтегрованих курсів **природничої та мистецької освітніх галузей** проведення підсумкових робіт за окремими групами результатів не обов'язкове.

Семестрові оцінки за групами результатів з **технологічної освітньої галузі й фізичної культури** можна виставляти за результатами поточного оцінювання без додаткового проведення підсумкових робіт. Крім цього, може бути обраний формат проєктної взаємодії, який учитель або вчителька також оцінює за групами результатів. Наприклад, оцінювання проєктів на уроках «Технології» може охоплювати: оцінку процесу (планування, дослідження, виконання, презентація), оцінку результату (якість готового продукту, відповідність вимогам), оцінку презентації (здатність чітко та зрозуміло пояснити ідею проєкту), оцінку співпраці (взаємодія в команді, розподіл ролей).

Семестрове оцінювання з іноземних мов буде здійснюватися за запропонованим у додатку до листа МОН варіантом 1: провести оцінювання за різними видами комунікативної мовленнєвої діяльності, що охоплюють усі

групи результатів стандарту, наприкінці семестру. Поточне оцінювання має формувальний характер, тому поточні оцінки не враховуються при виставленні семестрової оцінки. Семестрову оцінку виставляють за чотирма видами комунікативної мовленнєвої діяльності.

Якщо запланована комплексна підсумкова робота за семестр, завдання якої дають змогу встановити результати навчання за різними видами комунікативної мовленнєвої діяльності (групами результатів), то в колонці ставлять дату проведення такої роботи і прописують ті види робіт, які оцінені під цією ж датою. Якщо проводять окремі підсумкові роботи для кожного виду комунікативної мовленнєвої діяльності, і такі роботи розраховані лише на частину уроку, то дату проведення такого контролю не вказують, а записують в окремій колонці без дати.

6.3. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень учнів 9-11 класів

Оцінювання результатів навчання учнів 9-11 класів здійснюється за 12-бальною шкалою.

Основними видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державна підсумкова атестація.

Обов'язковому оцінюванню підлягають результати навчання учнів 8-11 класів з предметів інваріантного складника навчального плану як складової освітньої програми закладу освіти згідно критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів основної й старшої школи.

В закладі використовуються критерії оцінювання навчальних досягнень учнів основної й старшої школи відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 13.04.2011 № 329.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування),

письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.).

Рівні результатів навчання учнів визначаються за:

- сформованістю пізнавальної діяльності (мотивації пізнання, сприймання, осмислення, перетворення знання, практичної діяльності);
- сформованістю знань, умінь, ціннісних ставлень як складників ключових і предметних компетентностей;
- володінням розумовими операціями: вмінням аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- пізнавальною активністю;
- мірою самостійності та творчості у виконанні навчальних завдань;
- сформованістю вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, висувати і формулювати гіпотези.

6.4. Виставлення оцінок до класного журналу

Поточна оцінка виставляється до класного журналу в колонку з надписом, що засвідчує дату проведення заняття, коли здійснювалося оцінювання учня (учениці).

Тематична оцінка виставляється до класного журналу в колонку з надписом «Тематична» без дати. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається.

Якщо учень (учениця) був(ла) відсутній(я) на уроках протягом вивчення теми, не виконав(ла) вимоги навчальної програми, у колонку з надписом «Тематична» виставляється н/а (не атестований(а)). Тематична оцінка не підлягає коригуванню.

Семестрова оцінка виставляється без дати до класного журналу в колонку з надписом «І семестр», «ІІ семестр». Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Якщо учень (учениця) був(ла) відсутній(я) на уроках протягом семестру, у відповідну клітинку замість оцінки за І семестр чи ІІ семестр виставляється н/а (не атестований(а)). Семестрова оцінка може підлягати коригуванню. «Скоригована» поруч із колонкою «І семестр» або «ІІ семестр». Колонки для виставлення скоригованих оцінок відводяться навіть за відсутності учнів, які виявили бажання їх коригувати. У триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів, які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або з певних причин не були атестовані, звертаються до керівника закладу із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій мотивують причину та необхідність його проведення. Коригування семестрового оцінювання проводиться не пізніше п'яти днів після подання заяви. У разі хвороби учня (учениці) чи інших поважних причин термін може бути подовжено.

Підвищення семестрової оцінки учням у 9-х класів не дає їм права на отримання свідоцтва з відзнакою.

Річна оцінка виставляється до журналу в колонку з надписом «Річна» без зазначення дати не раніше, ніж через три дні після виставлення оцінки за ІІ семестр. Річне оцінювання здійснюється на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. У випадку неатестації учня (учениці) за підсумками двох семестрів у колонку «Річна» робиться запис н/а (не атестований(а)). Річна оцінка може підлягати коригуванню. У триденний термін після виставлення річної оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів, які виявили бажання підвищити результати річного оцінювання або з певних причин не були атестовані, звертаються до керівника закладу із

заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій мотивують причину та необхідність його проведення.

Виставлення оцінки з державної підсумкової атестації здійснюється у колонку з надписом «ДПА» без зазначення дати. Учням, які не пройшли державну підсумкову атестацію, у колонку з надписом «ДПА» робиться запис н/а (не атестований(а)). Випускникам, які звільнені від проходження державної підсумкової атестації, робиться запис «зв.» (звільнений(а)). Учням, яким оцінка з державної підсумкової атестації переглядалася апеляційною комісією, за її результатами виставляється оцінка у колонку з надписом «Апеляційна» без дати.

6.5. Особливості оцінювання та ведення журналу з математики в 10-11 класах

У кінці кожної теми з алгебри і початків аналізу та з геометрії вчитель проводить тематичне оцінювання. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичного окремо з алгебри і початків аналізу і окремо з геометрії. Семестрова оцінка з математики виводиться як середнє арифметичне семестрових оцінок з двох математичних курсів (алгебри і початків аналізу та геометрії) та здійснюється округлення до цілого числа. **Семестрова оцінка** з математики виставляється без дати до класного журналу на сторінку з алгебри і початків аналізу в стовпчик з надписом «І семестр. Математика», «ІІ семестр. Математика» та на сторінку зведеного обліку. Семестрова оцінка може підлягати коригуванню та виставляється на сторінку з алгебри і початків аналізу. Річна оцінка з математики виставляється на сторінку з алгебри і початків аналізу в стовпчик з надписом «Річна. Математика». На сторінку зведеного обліку навчальних досягнень учнів річна оцінка з математики виставляється у стовпчик «Математика».

6.6. Особливості оцінювання курсів за вибором, факультативних курсів

З курсу за вибором «Розвиток продуктивного мислення» у 1-4 класах буде проводитись вербальне оцінювання.

Індивідуальні заняття та групові консультації у 10-11 класах проводитимуться за потребами та інтересами учнів, без оцінювання досягнень учнів.

6.7. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання. Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я, відповідно до [методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів із ООП.](#)

Розділ 7. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні зробити внесок у формування ключових компетентностей учнів:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
		цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
		мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
--	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.